

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de plasament "Brândușa"
din cadrul Complexului de Reabilitare Școlară Brădet, județul Brașov

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de plasament "Brândușa", este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 29³ și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 7 septembrie 2016, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de plasament "Brândușa" din cadrul Complexului de Reabilitare Școlară Brădet, județul Brașov.

Din echipa de vizită au făcut parte: doamna _____ și domnul _____, consilieri în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul _____, medic; doamna _____, asistent social și doamna _____, reprezentant al Organizației Neguvernamentale "Amuradia" Brașov.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de plasament "Brândușa" (Casa Brândușa) este un serviciu de tip rezidențial pentru protecția copilului, cu o capacitate maximă de 48 de locuri pentru fete, cu vârste cuprinse între 7 și 18 ani. Centrul este o componentă, fără personalitate juridică, a Complexului de reabilitare școlară Brădet, din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului a județului Brașov și funcționează în baza licenței de funcționare provizorie, nr. 3084/2016, eliberată de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. În cadrul Complexului de Reabilitare Școlară Brădet mai funcționau: Centrul de plasament "Ghiocelul" (Casa Ghiocelul), cu o capacitate de 48 de locuri- pentru băieți; Locuința protejată pentru persoane adulte cu dizabilități "Casa Cris" cu o capacitate de 10 locuri; Centrul de recuperare a copilului cu handicap Brădet.

Complexul avea misiunea de a asigura accesul copiilor și tinerilor cu dizabilități, aflați în dificultate, pe o perioadă determinată, la găzduire, îngrijire, educație nonformală și informală și la activități de viață independentă, în vederea integrării/ reintegrării familiale și socio-profesionale și anume:

- găzduire (primește și cazează copiii/ tinerii cu dizabilități, în funcție de vârstă, sex, dizabilitate);
- asigurare suport emoțional și, după caz, consiliere psihologică;
- educație nonformală/informală –activități și jocuri de stimulare psihomotorie;
- recuperare și reabilitare –kinetoterapie, logopedie, stimulare cognitivă;
- integrare/reintegrare familială și comunitară –facilitarea menținerii legăturii copilului cu familia biologică sau cu alte persoane față de care copilul a dezvoltat relații de atașament;
- asistență medicală și îngrijire –satisfacerea nevoilor de sănătate, igienă, nutriție, administrarea de tratament medicamentos, imunizări;
- socializare și petrecerea timpului liber –excursii, sesiuni de înot.

Admiterea în Centrul de plasament "Brândușa" se realiza în baza hotărârii Comisiei de Protecția Copilului Brașov sau a Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov, hotărâre ce avea la bază un proces de evaluare complexă în urma căruia se stabileau nevoile copilului și existența resurselor necesare satisfacerii acestor nevoi.

La data vizitei beneficiarii Centrului de plasament "Brândușa" erau 19 fete, cu vârste cuprinse între 7 și 20 de ani, toate urmând programe de recuperare și reabilitare în cadrul Centrului de recuperare a copilului cu handicap Brădet.

Centrul de Plasament "Brândușa" era amplasat într-un imobil tip cabană cu parter și etaj structurat astfel :

Parter

Club dotat cu scenă, în care se organizau majoritatea evenimentelor; hol mare; sală pentru activități de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă; vestiar; dresing; 2 băi – dotate cu câte 4 WC-uri, 6 chiuvete și 7 dușuri separate între ele cu perdele de plastic pentru asigurarea intimității.

Modul I parter – 2 dormitoare cu 3 paturi și 2 dormitoare cu 4 paturi, existau dulapuri doar în camerele de 3 locuri (pentru celelalte camere dulapurile se aflau pe hol), iar dormitoarele erau dotate cu covor, masă cu 2 scaune și perdele.

Modul II parter – 2 dormitoare cu câte 4 paturi, dotate cu covor, perdea, masă cu 2 scaune, iar dulapurile pentru toți cei 8 beneficiari se aflau într-o singură cameră.

Materialele igienico-sanitare, necesare copiilor erau depozitate în dulăpioare de baie, pentru fiecare beneficiar. În momentul vizitei, paharele și periuțele de dinți nu erau în locurile anume prevăzute, motivându-se că acestea urmau să fie schimbate în cursul acelei zile. Grupurile sanitare erau prevăzute cu scaune pentru duș, care să poată fi utilizate de către persoanele cu nevoi speciale de locomoție. La momentul vizitei, camerele și grupurile sanitare erau în condiții igienico-sanitare corespunzătoare.

Etaj

La etaj funcționau un cabinet de psihologie și un cabinet de psihopedagogie, accesul de la parter la etaj, făcându-se pe o rampă de acces.

Încăperile erau curate, igienizate, dispunând de lumină naturală și de sisteme proprii de încălzire (centrală proprie cu combustibil lemnos) și iluminat, **nedistingându-se însă o ambianță specifică fiecărei încăperi, printr-o amprentă personalizată cu obiecte aparținând copiilor.** Mobilierul era modest, unele componente ale acestuia (dulapurile), fiind confecționate chiar în centru, cu resurse proprii.

Holurile și intrările centrului erau monitorizate video, cu respectarea dreptului la intimitate și viață personală a beneficiarilor, înregistrările păstrându-se timp de 30 de zile.

Organigrama Centrului de plasament "Brândușa" era compusă din următoarele categorii de personal:

Compartimentul administrativ era format din: șef centru, economist, magaziner, 2 muncitori calificați, șofer, 3 muncitori calificați pentru bucătărie, muncitor calificat tâmplar, muncitor calificat electrician, 2 fochiști și un paznic (un post de paznic fiind vacant).

Compartimentul socio-psiho-medical era format din: asistent social, psiholog, 2 psihopedagogi (din care un post vacant), 6 referenți de educație (din care un post vacant), 1 referent, 4 educatori, 7 îngrijitoare, 3 asistenți medicali, 2 medici (din care un post vacant).

Centrul de plasament era sprijinit în desfășurarea activităților de recreere și socializare și de fundații/organizațiile neguvernamentale:

- Cheltenham College, Anglia;
- Cambridge House Grammar School, Anglia;
- Fundația “Zâmbet de copil”;
- S.C. Dangers S.R.L.
- Libra Foundation, Anglia;
- Asociația Coroana din Carpați;
- S.C. Masterhouse Săcele;
- Fundația SERA Romania.

Centrul dispunea de un cabinet medical compus din: sală de consultații și tratament, sală pentru depozitarea medicamentelor și a aparaturii. În dotarea cabinetului medical se aflau: o canapea de consultație, două birouri, raft pentru fișele de consultații, două dulapuri pentru medicamente, două mese mobile pentru tratament, cântar cu taliometru, tensiometru, stetoscop, termometre, trusă de prim ajutor, lampă cu ultraviolete, seringi de unică întrebuințare, mănuși chirurgicale, măști de protecție, soluții dezinfectante.

În cadrul acestui cabinet medical își desfășurau activitatea un medic școlar, cu program de luni-vineri, între orele: 8-15. Medicul școlar era angajatul Primăriei Săcele, pentru supravegherea asistenței medicale în cadrul Școlii din Complexul Brădet, dar activitatea acestuia se desfășura în cadrul cabinetului Complexului Brădet.

Tot în acest cabinet își desfășura activitatea un medic de familie cu contract de prestări servicii, cu program de 3 zile pe săptămână, cu 4 ore/zi. Existau și 3 asistente medicale, care aveau un program de lucru de 12 cu 24 ore, asigurându-se astfel asistența medicală permanent, 24 de ore/zi.

La nivelul cabinetului medical existau următoarele evidențe:

- registrul de consultații, în care erau consemnate consultațiile efectuate zilnic;
- registrul de tratamente, în care se înregistrează tratamentele efectuate, menționându-se doza și ora administrării, tratamentele fiind recomandate de medic și efectuate de asistentul medical;
- fișe de consultații, care se completau de către medicul de familie și erau ținute în dosarul medical personal al pacientului;
- registrul de meniuri, în care erau menționate meniurile zilnice și numărul de calorii;
- registrul privind programul de sterilizare a dormitoarelor, băilor, cantinei, bucătăriei, operațiune care se realiza cu ajutorul a două lămpi cu raze ultraviolete, conform unui program anterior stabilit;
- registrul de procese-verbale de predare a serviciului între cadrele medicale, unde erau consemnate problemele apărute în timpul activității și erau menționate eventuale tratamente medicale ca urmare a consulturilor medicale efectuate în ziua respectivă;
- condica cu medicamentele prescrise și administrate zilnic;

- registrul de baie, în care se notau zilele în care se efectua baia, aceasta realizându-se de către persoanele cazate în centrul rezidențial sub monitorizarea asistentului medical și a personalului de supraveghere;
- registrul de boli cronice care prevedea tratamentele recomandate de către medicul de familie pentru afecțiunile cronice;
- registrul de evidență și examene de bilanț, pentru elevii din cadrul școlii.

Principalele afecțiuni cronice prezentate de beneficiarii din centru erau: deficiență mintală (profundă, severă, moderată, ușoară), retard neuropsihic, tulburare pervazivă de dezvoltare, epilepsie, tulburări de comportament, pareze, amiotrofii.

Vaccinările se efectuau de către medicul de familie. Urgențele majore erau rezolvate prin apel la 112 și transport la Spitalul de profil din Brașov. Pentru afecțiunile cronice neuropsihice, consultațiile erau efectuate de către un medic specialist, în baza unui contract de prestări servicii.

În cadrul centrului nu exista posibilitatea efectuării prevenției și tratamentelor stomatologice. Având în vedere vârsta și statutul beneficiarilor, se impunea asigurarea de servicii stomatologice preventive și curative.

Blocul alimentar era format din: bucătărie, sală de mese, depozite pentru alimente. Existau două mașini cu gaz lichefiat pentru pregătirea mesei, boiler pentru apă caldă, veselă, frigider și congelator pentru pastrarea alimentelor, frigider pentru probele alimentare. În cadrul blocului alimentar se pastrau fișa zilnică de alimente, meniul zilnic cu calculul kaloriilor. Există și un rețetar folosit la pregătirea meniurilor. Spălătoria era dotată cu o mașină de spălat rufe profesională, cu o capacitate de 15 kg. și cu două uscătoare pentru haine. Persoanele instituționalizate din centru, beneficiau de trei mese și două gustări, în fiecare zi. Sala de mese era amenajată cu mese și locuri pentru 60 de persoane. Servirea mesei se făcea în două schimburi. Pregătirea mesei se realiza de către personal calificat, care lucra în schimburi, ajutat de personalul auxiliar.

Activitățile de evaluare, cunoaștere și asistență psihologică și psihopedagogică din Casa Brândușa, erau desfășurate de către două persoane, încadrate una pe funcția de psiholog, iar cealaltă pe funcția de psihopedagog. La data vizitei, nici una dintre aceste persoane nu era membră a Colegiului Psihologilor din România, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) și (2) din Legea 213/2004, actualizată, privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

Psihologul își desfășura activitatea într-o încăpere de aproximativ 12m², dotată cu birou, canapea, masă, 2 scaune, dulap, calculator, imprimantă, situată la etajul clădirii centrului de plasament, întrunind condițiile privind confidențialitatea actului profesional și securitatea emoțională a beneficiarilor, în conformitate cu prevederile art. 32, alin. (1) și (2) ale Hotărârii nr. 1/2006, a Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România, excepție făcând însă, lipsa unor dotări metodologice corespunzătoare (instrumente de lucru licențiate și acreditate cum ar fi teste psihologice, chestionare psihologice, etc.)

Activitatea de asistență psihologică era evidențiată în planurile individualizate de protecție (PIP) și în funcție de nevoile identificate, intervenția se detalia în programele de intervenție specifică (PIS), în conformitate cu Ordinul nr. 27/10.03.2004 al Ministerului Muncii Solidarității Sociale și Familiei, Standardul 4. Tipurile de activități desfășurate de către psiholog erau cele de evaluare/reevaluare psihologică, consiliere și suport. Activitățile de asistență psihologică, desfășurate de către psiholog nu erau înregistrate și evidențiate într-un registru al cabinetului.

Instrumentele utilizate individual de către psiholog sau în echipa complexă, din care făcea parte și psihologul, erau următoarele:

- fișa de evaluare psihologică;
- raport de reevaluare;
- planul individualizat de protecție;

- program de intervenție specializat pentru educație și dezvoltarea deprinderilor de viață independentă;
- program de intervenție specializat pentru menținerea și dezvoltarea legăturilor cu familia sau cu alte persoane;
- program de intervenție specializat pentru recreere, socializare și petrecere a timpului liber;
- program de intervenție specializat pentru sănătate și promovare a sănătății;
- program de intervenție specializat pentru dezvoltare/reabilitare în plan psiho-emoțional și comportamental.

Prezentarea copiilor la psihologul unității se făcea atât din proprie inițiativă cât și la solicitarea acestuia. Relația profesională a psihologului cu beneficiarii era una corectă și deontologică.

În cadrul Complexului mai funcționa și **Centrul de Recuperare a Copilului cu Handicap**, unde se desfășurau activități de recuperare și tratament, de asistență și consiliere, activități cu caracter socio-medical și de socializare, pentru copiii cu dizabilități instituționalizați la Centrul de Recuperare Școlară Brădet precum și pentru cei domiciliați pe raza municipiului Săcele și a localităților învecinate. Centrul de recuperare avea în componența sa **recepția, o zonă dedicată serviciilor de terapie** (care include o sală de kinetoterapie, o sală de hidroterapie, o sală de masaj, o sală de ergoterapie, un vestiar și un grup sanitar), **o zonă dedicată serviciilor de consiliere și reintegrare familială** (cabinet terapeuți, cabinet medical, cabinet logopedie, sală multifuncțională, cabinet evaluare socială și cabinet evaluare psihologică), precum și **o zonă administrativă** (care cuprindea spălătoria, camera pentru centrala termică, vestiare cu grup sanitar și camere pentru întreținere). Activitățile de evaluare și recuperare psihologică, din centrul de recuperare, erau desfășurate de către un psiholog cu specialitățile psihologie educațională și psihologia muncii, nivel de competență I (psiholog practicant în supervizare). Cabinetul psihologic al centrului de recuperare avea o suprafață de aproximativ 10 m², fiind dotat cu materiale și mobilier, adecvate

activităților pe care le desfășoară (material de lucru, instrumente de evaluare și intervenție licențiate și acreditate- platforma computerizată CAS, Cognitrom Assessment System), registru cu evidența beneficiarilor. Toți copiii din Casa Brândușa, beneficiau de programe de recuperare în cadrul Centrului de recuperare a copilului cu handicap Brădet.

Cu ocazia vizitării spațiilor complexului s-a putut observa existența unor rampe de acces, a scărilor cu balustradă de protecție și mână curentă precum și a unor băi accesibilizate minimal, pentru beneficiarii cu dificultăți locomotorii. Cabinele de duș erau prevăzute cu perdele iar cele de wc, cu uși, pentru asigurarea intimității utilizatorilor.

La nivelul complexului, s-a remarcat existența unor spații și zone adecvate activităților de terapie ocupațională, de recreere și petrecere a timpului liber. În exterior exista o microfermă care găzduia animale precum ponei, măgari, oi, porci, găini și cu care copiii din centru, interacționau în mod frecvent, atât în scop terapeutic cât și în scop recreativ. De asemenea, complexul dispunea de un număr de douăzeci de biciclete, pe care beneficiarii le utilizau prin curtea centrului, un teren de fotbal, și locuri de joacă, suprafața totală pe care se întindea acesta, cu toate anexele sale, fiind de aproximativ 89.000 de m². O dată pe lună copiii participau la excursia de o zi, iar o dată pe săptămână, 6 dintre aceștia participau la cursuri de înot la bazinul de înot. Complexul dispunea de un club multifuncțional, având în dotare aparatură audio video, precum și de un atelier de ergoterapie, unde beneficiarii confecționau obiecte decorative.

Parcul auto al complexului era format dintr-un microbuz de transport persoane, cu o capacitate de 13 locuri, un autoturism marca Dacia Logan și un tractor.

Personalul cunoștea istoricul și particularitățile comportamentale ale copiilor.

Pe parcursul vizitei, nu au fost constatate tensiuni în rândul beneficiarilor și nici indicii cu privire la existența unor rele tratamente, situații de abuz sau de neglijare. În ultimul an, în Centrul de plasament "Brândușa", nu au fost înregistrate cazuri de deces, suicid, auto sau allo-agresiune.

Cu ocazia discuțiilor avute cu unii dintre beneficiari, nu s-au semnalat elemente care să indice abuzuri de natură fizică sau emoțională; aceștia aveau în posesie telefoane mobile, pe care le utilizau pentru comunicarea cu cei din exteriorul complexului (prieteni, rude).

La admiterea în cadrul centrului, beneficiarului i se întocmea un program de acomodare și se numea o persoană de referință, conform Ordinului nr. 27/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial, pentru copiii cu dizabilități.

Activitățile educaționale nonformale și informale erau asigurate de educatorii din cadrul centrului (4 educatori și 5 referenți de educație), iar educația formală era asigurată de cadrele didactice din cadrul Centrului Școlar de Educație Incluzivă Brădet, care se afla în aceeași curte cu centrul de plasament. Pentru fiecare beneficiar educatorul împreună cu cadrul didactic întocmeau un program educațional adecvat nevoilor beneficiarilor.

Activitățile sociale erau asigurate de către un asistent social angajat, care nu era înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali și nu deținea aviz de exercitare a profesiei.

Pentru fiecare copil exista un dosar care cuprindea următoarele documente: acte de identitate, Sentința Civilă/Hotărâre C.P.C., certificatul de expertiză și orientare școlară, plan individualizat de protecție, raport de evaluare detaliată, anchetă socială, program de acomodare, numire persoană de referință, program de intervenție specifică pe nevoi - sănătate, abilitare/reabilitare, educație, dezvoltare/reabilitare în plan psiho-emoțional și comportamental, reintegrare în familie, menținerea legăturilor cu părinții/familia lărgită/persoane apropiate copilului, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, recreere, socializare și petrecere a timpului liber.

În cadrul centrului existau următoarele registre: Registrul de activități de weekend care conținea activități, obiective urmărite, achiziții/obstacole; Registrul de activități

săptămânale care conținea activități, obiective, achiziții/obstacole; Registrul de curățenie; Proces verbal de predare tură; Registrul de evidență a cazurilor de absențe nemotivate (cu bilet de voie și care nu se mai întorc în centru); Registrul părăsire centru fără bilet de voie (în anul 2015 erau notificate 2 cazuri de absență fără permisiune); Registrul de sugestii și opinii (nu erau consemnări la momentul vizitei); Registrul de abateri disciplinare ale beneficiarilor (situații de nerespectare a programului zilnic al centrului, mici conflicte între beneficiari, etc. și modul de soluționare a acestora). Registrul de bilete de voie (conținea: numărul, numele și prenumele, unde pleacă copilul și perioada); Registrul de evidență privind informarea personalului; Registrul privind informarea beneficiarilor.

În cadrul centrului nu exista Registrul de Reclamații și Sesizări, dar la intrarea în centru se afla o cutiuță în care se puteau depune sesizările și reclamațiile făcute de către beneficiari, acestea fiind preluate ulterior de către conducere.

Beneficiarii primeau bani de buzunar, în cuantum de 28 lei/lună. Șeful de centru, domnul Diac Nicolae Adrian, ne-a relatat faptul că beneficiarii care puteau folosi banii, îi primeau în mână iar pentru ceilalți erau gestionați de către persoana de referință. Există o evidență a acestora în cabinetul asistentului social, pe bază de tabel lunar, întocmit de asistentul social și avizat de șeful de centru, neexistând însă și o rubrică pentru semnătura de primire a banilor de către beneficiar.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de plasament "Brândușa"

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. stimularea copiilor de a-și amenaja, într-o abordare personalizată, încăperile și spațiile unde locuiesc sau desfășoară diferite activități;
2. identificarea unei modalități de asigurare a accesului regulat al beneficiarilor la servicii stomatologice, preventive și curative, având în vedere vârsta și patologia acestora;
3. efectuarea demersurilor pentru obținerea avizului de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, de către persoanele angajate ale complexului, pe posturile de psiholog și respectiv psihopedagog;
4. dotarea cabinetelor de psihologie și de psihopedagogie, din casa Brândușa, cu instrumente de lucru licențiate (teste psihologice și chestionare psihologice);
5. înscrierea asistentului social în Colegiul Național al Asistenților Sociali precum și obținerea avizului de exercitare a profesiei de asistent social;
6. includerea unei rubrici în tabelul pentru primirea sumelor de bani de buzunar, care să cuprindă semnătura beneficiarului sau a persoanei care ridică banii și îi gestionează (persoana de referință);

Alba Iulia, 5 decembrie 2016